

Inleiding tot de Brief aan de Galaten

Geadresseerden en jaar van verzending

De Brief aan de Galaten is niet geschreven aan een plaatselijke gemeente, maar aan alle in het land van Galatië (zie Hand. 16:6; 18:23) verspreid wonende gelovigen. Het blijft daarbij twijfelachtig of bij de naam Galatië moet worden gedacht aan de eigenlijke, in het midden van Klein-Azië liggende regio van die naam, of aan de grotere Romeinse provincie 'Galatia'. Als dit laatste zo is, dan hebben bij de gemeenten van Galatië ook die van Iconië, Lystre, en Derbe gehoord.

Over het tijdstip waarop de brief geschreven is, lopen de meningen van oudsher uiteen. De meeste grond bestaat er wel voor de veronderstelling dat dit gebeurde in het jaar 56 of 57 na Christus. Dat is dus ongeveer twee jaar voordat de Brief aan de Romeinen geschreven is. Dit is in het bijzonder van belang omdat sommigen menen dat de Brief aan de Galaten chronologisch ná de Brief aan de Romeinen geplaatst moet worden.

Karakter van verweerschrift

De brief zelf ontwikkelt niet in de eerste plaats een bepaalde waarheid, zoals bijvoorbeeld de Brieven aan de Romeinen, Efeziërs, Kolossers dat doen, maar draagt meer het karakter van een verweerschrift. De inhoud van de brief lijkt het meest op die aan de Romeinen. Die laatstgenoemde brief maakt ons bekend met het kostbare evangelie van God ten aanzien van Zijn Zoon, de daarin geopenbaarde gerechtigheid van God, en de rechtvaardiging van een zondaar door geloof, zonder werken van de wet. Hij geeft dus de grondslag aan van het Christelijk geloof.

De Brief aan de Galaten echter bestrijdt leraars en hun leerstellingen die probeerden het Christendom met het Jodendom te verbinden, terwijl zij de gelovigen uit de volken onder Joodse bepalingen wilden plaatsen. Men verwierp weliswaar niet het geloof in Christus en Zijn offer, maar verbond hiermee voorschriften van de wet en vooral wilde men vasthouden aan de besnijdenis. Door voor te stellen dat deze dingen noodzakelijk waren, vervalsten ze de gezonde leer, verlieten ze de basis van de genade en scheidten ze de gelovigen van Christus. Maar niet alleen werd de waarheid door deze judaïstische leraars vervalst, hun jaloerse aanvallen richtten zich ook tegen de persoon en het ambt van de apostel.

Paulus was een man die zonder enig menselijk toedoen alleen door de verheerlijkte Heer in Zijn dienst was gesteld. Zijn apostolische ambt was uitsluitend gegrond op de autoriteit van Christus en op de kracht van de Heilige Geest. Dit wekte vanzelfsprekend de ergernis en de vijandschap op van hen die een godsdienst begeerden waarvan de mens het middelpunt is. Of een godsdienst die tenminste voor menselijke meningen en werken een grote plaats inruimt. De gemeenten in Galatië hadden aan deze verleiders het oor geleend. Het was de vijand gelukt de verhouding van deze gemeenten tot de apostel op een rampzalige manier te

beïnvloeden. Maar het ergste was dat zij, zonder daar enig vermoeden van te hebben, volkomen de grond onder hun voeten verloren hadden, en dat ze zelfs 'van de genade vervallen waren'.

Rechtstreeks van God gekomen

Omdat de apostel in deze brief de inspanning van de vijand wilde weerstaan, moest hij noodzakelijk de allereerste grondslag van de waarheid – de rechtvaardiging uit genade – in het licht stellen. Daardoor is hij ertoe gekomen in deze brief terug te gaan naar de meest eenvoudige beginselen van het evangelie, en de genade voor te stellen in haar eenvoudigste vorm. En dat heeft hij gedaan tot zegen van de gelovigen van alle tijden. Daarbij kon het niet uitblijven dat de onoverbrugbare tegenstelling tussen wet en genade, het onoverkomelijke verschil tussen jodendom en Christendom, tussen de godsdienst van het vlees en die van de Geest, met bijzondere scherpste naar voren kwam. Bovendien moest de apostel met meer nadruk dan hij misschien ooit gedaan had, de oorsprong van zijn apostelambt en van zijn roeping – buiten alle mensen om – aantonen. Net zoals het evangelie, de blijde boodschap van Jezus Christus, rechtstreeks van God gekomen was, was ook de drager van dat evangelie, de apostel van de volken, direct door God Zelf in Zijn dienst geroepen. Wee hen die deze roeping in twijfel trokken en probeerden de Galaten in verwarring te brengen, door het evangelie van Christus te verdraaien! Zij zouden oogsten wat zij gezaaid hadden.

De liefde openbaart zich verschillend

De woorden waarmee de brief begint, dragen wel een heel bijzonder karakter. Terwijl de apostel in bijna al zijn andere brieven in warme bewoordingen toont wat een liefde er in zijn hart is voor hen aan wie hij schrijft, vinden wij hier een ernstige terughoudendheid. Wij kunnen dit helemaal begrijpen. Het hart van de trouwe dienaar was neergedrukt en met zorg vervuld. Zijn woorden zijn afgemeten en koel; en ze blijven dit in de hele brief. We vinden geen enkele persoonlijke groet aan het eind. Tevergeefs zoeken wij ook naar erkenning van goede dingen die in het midden van de Galaten nog aanwezig waren. De apostel begint er direct mee zijn verwondering uit te spreken over het feit dat zij zo spoedig waren overgegaan naar een ander evangelie! Dat bezwaarde zijn hart heel erg.

Bij het begin van de brief en in andere gedeelten ervan vinden wij nergens uitingen van de liefde van de apostel. Niet dat hij de Galaten minder liefgehad heeft dan bijvoorbeeld de Korinthiërs. Nee, juist omdat zijn liefde zo echt en trouw was, kon hij die liefde niet op dezelfde manier openbaren. Hij moest zo ernstig tot hen spreken. In verbinding met alle broeders die met hem waren (ook dit is wel kenmerkend), wenst hij de 'gemeenten van Galatië' genade en vrede toe. Hij spreekt niet van de gemeenten van God, evenmin van gemeenten 'in God' of 'in Christus Jezus'. Hij zegt ook geen woord over hun persoonlijke positie als heiligen of geliefden, geroepenen of getrouwen, zoals in andere brieven. Evenmin

stelt hij in het licht hoe hun gemeenschap is met gelovigen in andere plaatsen. Zij zijn alleen maar gemeenten van Galatië die zich, in tegenstelling met anderen, in gevaar bevonden om het pad van de waarheid te verlaten, het geloof van de heiligen op te geven. Samen met de broeders die met hem waren, was hij ernstig ongerust over hen. Ja, in een zeker opzicht stonden de Galaten al alleen; er waren nog maar enkele stappen nodig om hen helemaal van de anderen te scheiden.

R. Brockhaus